वेळ : २:३० **S321NFC19** गुण : ७५

सूचना :— १) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.१) **रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडा (कोणतेही आठ)** ०८

१. भारतातील ———— हया राज्यात लिंगगुणोत्तर जास्त आहे.
अ. केरळ ब. महाराष्ट्र क. हरयाणा

२. भारतातील ग्रामीण भागातील लोंकांचा ———— प्रमुख व्यवसाय आहे.
अ. सेवाक्षेत्र ब. शेती क. उदयोगधंदे

३. जातीव्यवस्था ———— प्रकारचे वर्गीकरण आहे.
अ. राजकीय ब. आर्थीक क. सामाजिक

४. राजा राममोहन रॉय यांनी ———— प्रथेला विरोध केला होता.
अ. सती ब. हुंडा क. बालविवाह

५. आंध्रप्रदेश राज्यापासून ———— राज्याची निर्मिती झाली.
अ. छत्तीसगढ ब. तेलंगणा क. हैद्राबाद

६. ——— नदी पाणीवाटपाचा प्रश्न कर्नाटक तामिळनाडू राज्यात आहे.
अ. कावेरी ब. गोदावरी क. कृष्णा

७. ग्रामीण स्तरावर ———— काम करते.
अ. जिल्हा परिषद ब. पंचायत समिती क. ग्राम पंचायत

८. ————शहराचा प्रथम नागरिक असतो.
अ. अध्यक्ष ब. महापौर क. गव्हर्नर

९. ७३ वी घटना दुरुस्ती भारतीय राज्यघटनेच्या ———— परिशिष्टात समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.
अ. १० व्या ब. ११ व्या क. १२ व्या

१०. ———— राष्ट्रीय पक्ष आहे.
अ. अकाली दरब ब. तेलगु देसम क. बहुजन समाजवादी पार्टी

प्र.१. **ब. खालील पैकी कोणते वाक्य चूक किंवा बरोबर आहे ते ओळखा. (कोणतेही सात)** ०७

१. भारताचा कोणताही राजकीय धर्म नाही.
२. इस्लाम धर्माची स्थापना मोहम्मद पैगंबरांनी केली.
३. मानसिक अपंगासाठी राष्ट्रीय संस्था सिकंदराबाद येथे स्थापन करण्यात आली.
४. भारतीय राज्यघटनेचे ४५ भाग आहेत.
५. भारतीय राजकारणात महिलांचा सहभाग वाढत चालला आहे.
६. भारतात समान नागरी संहिता अस्तित्वात आहे.
७. लोकशाही राज्यात राजनैतिक दलाचे अस्तित्व गरजेचे नाही.
८. आंध्रप्रदेश हे पहिले भाषिक राज्य आहे.
९. जातिवाद सामाजिक विकास आणि आधुनिकतेला वाढ देते.
१०. संपत्ती मध्ये महिलांना वारसा हक्काला नकार देणे हा घरगुती हिंसाचाराचा भाग आहे.

प्र.२ अ. भारत हा बहुधार्मिक देश म्हणून ओळखला जातो उदाहरणासह स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

ब. जमातवाद म्हणजे काय? जमातवादास कारणीभूत ठरणारे घटक सांगा. (१५)

प्र. ३. अ. भारतातील स्त्रीयांच्या प्रमुख समस्यांवर चर्चा करा. (१५)

किंवा

ब. लिंग गुणोत्तर प्रमाण कमी असण्याची कारणे सांगा. (१५)

प्र. ४. अ. भारतीय नागरिकांच्या मूलभूत कर्तव्यांविषयी चर्चा करा. (१५)

किंवा

ब. सहिष्णुता आणि जातिय हितसंबंध म्हणजे काय? त्यांचे भारतीय राजकारणातील त्यांचे महत्व स्पष्ट करा. (१५)

प्र.५. भारतीय राजकारणातील महिलांची भूमिका स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र.५. **टिपा लिहा** **(कोणतेही तीन)** (१५)

१. भारतातील जातिनिहाय रचना स्पष्ट करा.
२. प्रादेशिक राजकीय पक्षाबद्दल माहिती लिहा
३. वैदिक कालखंडातील स्त्रीयांचे समाजातील स्थान
४. आदिवासी विस्तार
५. ७४ वी घटना दुरुस्ती

****